

Transformatie en uitbreiding van een Rijksmonument uit 1645 te Havelte VANDERSALM-boa i.s.m. VANDERSALM-aim

VANDERSALM-boa (Dalen) heeft in samenwerking met VANDERSALM-aim (Zwolle) een ontwerp gerealiseerd om een Rijksmonumentale boerderij uit 1645 te Havelte middels een splitsing bewoonbaar te maken voor twee gezinnen. Deze ingreep is aanleiding geweest het Rijksmonument op alle vlakken bouwkundig op te waarderen en grondig te verduurzamen. Ook is de erfinrichting opnieuw ontworpen en aangevuld met een nieuwe schuur aan de rand van het perceel voorzien van een garage, veranda en wijnkelder. Kortom; een omvangrijk en uitdagend project vergezeld van ambitieus opdrachtgeverschap. Het Rijksmonument is gesplitst in een woning voor de ouders een woning voor de dochter met haar gezin. De belangrijkste uitdaging was de wens om de historische contour van het monument niet aan te tasten i. r. t. daglicht en uitzicht voor de tweede woning. Omdat de daklijn van de deel lager is dan het voorhuis is dit gerealiseerd door het vloerpeil van het achterhuis één meter te verlagen. Deze ingreep is zichtbaar door de woning heen en vormt een plint die doorloopt in een terras. Bij de tuin transformeert de plint in een gebogen opgang naar de tuin. Deze ingreep maakte het mogelijk een schuifpui te plaatsen onder de rietlijn. Voor extra daglicht zijn aan de kopzijde van de deel gepot-dekselde delen vervangen voor stroken glas. Binnen delen twee Eiken 'meubels' de woning in. Door de aanwezige hoogte is één van de volumes voorzien van een split-level speelverdieping. De andere woning is voorzien van een nieuwe entree en uitgebreid met een slaap- en badkamer op de begane grond. Het authentieke voorhuis is esthetisch ongemoeid gelaten.

Het pand bevindt zich op landgoed Overcinge in Havelte en heeft een Rijksmonumentale status. De boerderij stamt uit 1645 en bestond aanvankelijk uit een voorhuis en een deel (oude stal). Het object valt onder de categorie 'dwarsdeelboerderij' en is opgetrokken uit een rieten schilddak, bruin-rode handvormstenen en donkere gepotdekselde schaaldelen. De ingreep van de woningsplitsing is ondergeschikt en laat zich op een paar kleine hints na vanaf de straatzijde nauwelijks lezen. Pas binnen in de boerderij ontvouwt de nieuwe tijdslaag zich in al zijn ruimtelijkheid. Een combinatie van hedendaagse materialen en authentieke details geven de nieuwe ingreep een verankering in de historie van het pand. Er is uitermate veel tijd besteed aan de directievoering tijdens de uitvoering van de werkzaamheden die zo'n jaar in beslag hebben genomen. De bouwkundige expertise en kennis over monumenten van W. van der Salm was in dit proces onmisbaar voor de ambitie van de architectonische ingrepen.

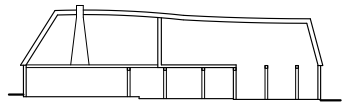
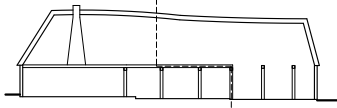
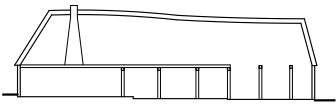
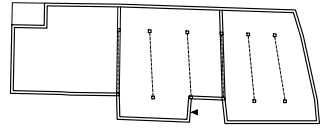
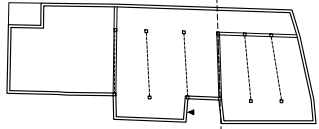
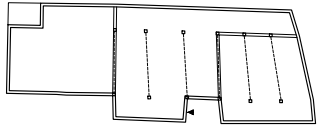
situatietekening:

a - rijksmonumentale boerderij

b - rijksmonumentale schuur (bestaand)

c - nieuwe schuur v.v. garage, veranda en wijnkelder

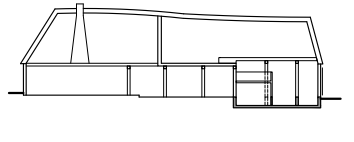
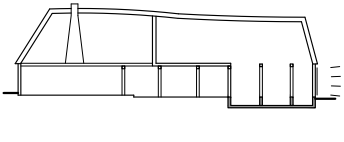
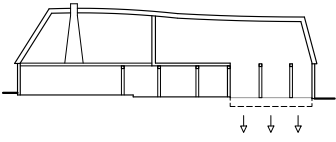
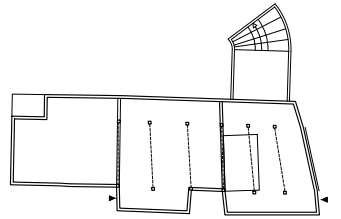
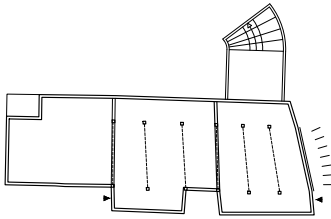
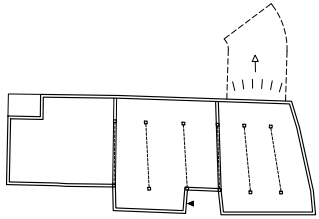

1. bestaande situatie met voorhuis en gedeelte deel bewoond

2. positie scheiding voorhuis en nieuwe achterhuis

3. voorhuis uitgebreid met gebruik eerste verdieping

4. achterhuis voorzien van verlaging t.b.v. daglicht en uitzicht

5. kopgevel voorzien van stroken glas t.b.v. daglicht en uitzicht

6. achterhuis voorzien van verdieping voor slaapkamers

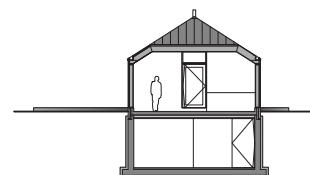
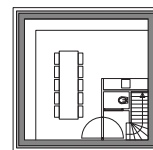
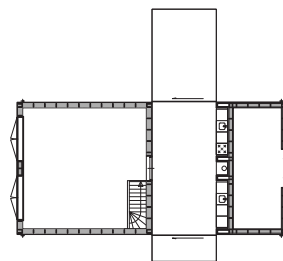
schematische weergave bouwkundige ingrepen

Dit Rijksmonument bestaat nu zo'n 375 jaar en is met deze transformatie opgewaardeerd in wooncomfort, bouwkundige conservering en verduurzaming. Om de monumentale kwaliteit te behouden is het voorhuis met een aantal kleine ingrepen energetisch geoptimaliseerd. Vanaf de deel zijn alle vloeren, wanden en daken geïsoleerd, de rieten kap is aan de buitenzijde hersteld. Middels een omvangrijk energieconcept is er een combinatie gemaakt van verschillende warmtebronnen met een aardwarmtesysteem voor het achterhuis. De bouwkundige schil is gerenoveerd en waar nodig is funderingsherstel uitgevoerd. Rondom de gehele boerderij is drainage aangelegd om het water vanaf de rieten kap af te voeren en het object 'droge voeten' te geven. De schuur is voorzien van een veranda die uitkijkt over het achterliggend roggeveld. Door de te openen glaswanden, openhaard en pantry kunnen de bewoners het hele jaar buiten verblijven. De wijkelder onder de garage is ongeïsoleerd uitgevoerd en blijft door het bodempakket in alle seizoenen op gelijke temperatuur.

plattegrond / doorsnede schuur v.v. garage, veranda en wijnkelder

De samenwerking tussen beide bureaus in de ontwikkeling en uitvoering van het project was intensief en inspirerend door het brede scala aan kennis en kunde. Dit leidde tot nieuwe inzichten en onconventionele en creatieve oplossingen. Zo is bijvoorbeeld de volledige bestaande gebintconstructie van het achterhuis zwevend opgehangen tijdens het storten van de betonnen verlagingslaag, een imposant gezicht. De boerderij is al eeuwen onderdeel van een landgoed en vervult daarmee een belangrijke taak in de morfologie en geschiedenis van deze plek. Voorheen woonde hier één familie, vanaf nu biedt het Rijksmonument een thuis aan twee gezinnen. Toekomstige generaties kunnen vanaf nu bij elkaar wonen en eventueel voor elkaar zorgen als dit nodig is. Voor de komende decennia is de levensduur van het Rijksmonument niet alleen gewaarborgd maar in onze optiek geëvolueerd. Dit geeft de transformatie een robuust, duurzaam en waardevol karakter richting de toekomst. De geschiedenis is met zorg geconserveerd en veiliggesteld. Op naar de komende 375 jaar!

ontwerp en directievoering:
VANDERSALM-bou i.s.m. VANDERSALM-aim

bouwkundige aannemer:
Bouwbedrijf Elpenhof BV - De Wijk

installatietechniek:
Installatiebedrijf Dick Sjabbens - Diever

interieurbouw:
Bert Harmens - Meppel

fotografie:
egbertdeboer.com